

AKTYWNOŚĆ POLSKICH KORESPONDENTÓW ZAGRANICZNYCH NA TWITTERZE

Bartłomiej Łódzki

 orcid.org/0000-0003-3526-6485

Instytut Studiów Międzynarodowych
Uniwersytet Wrocławski

ABSTRACT

Activity of Polish Foreign Correspondents on Twitter

Social media have been transforming the realm of journalism, audiences, as well as news consumption. Twitter, which is one of the top three social networking sites in the world (Broersma, Graham 2013; Neuberger et al. 2019; Nordheim et al. 2018; Swert, Wouters 2011) has become one of the main social networking tools used by the news media industry, too. There is little research on how foreign correspondents use Twitter as a reporting tool. This research aims to investigate how foreign correspondents of the largest Polish radio and TV stations use Twitter. The analysis focuses on the correspondents in the Washington and Brussels sites. The research period covered 2016–2019, when the new management of the public media decided to replace most of the correspondents. The author looks for similarities and differences between journalists from public and commercial media. He tries to find out whether their activities on Twitter are used to transmit messages, promote their work, build the image of the editorial office, or communicate with recipients.

The analysis of over 20,000 tweets confirms the influence of political changes on the work and activity of journalists in the public sphere. Most public media correspondents reported in line with the ruling party's agenda focused on domestic affairs and used Twitter for self-promotion. Commercial media representatives mainly covered international topics, using a wider range of sources in their tweets. Significant differences were related to the way of interacting with the audience. The majority of shares on Twitter and the most intense discussions concerned the content of public media correspondents. The highest rates were achieved by tweets that focused on the actions of the leading politicians of the right-wing parties, national issues, and criticism of the actions of European bodies. The disputes and discussions on Twitter between the correspondents and the public as well as among the correspondents themselves show the crisis in public space, lack of trust, and difficulty to change this state in a short time.

Keywords: foreign correspondents, Twitter, Washington, Brussels, content analysis

Wstęp

Media społecznościowe zmieniają sferę dziennikarstwa, nadawców, odbiorców i sposoby konsumpcji wiadomości. Twitter, który jest jednym z trzech największych serwisów społecznościowych na świecie, stał się również najpoważniejszym narzędziem wykorzystywanym przez branżę mediów informacyjnych (Broersma, Graham 2013; Neuberger i in. 2019; Nordheim i in. 2018; Swert, Wouters 2011). Niewiele jest jednak badań na temat tego, w jaki sposób zagraniczni korespondenci wykorzystują Twittera jako narzędzia pracy.

Korespondenci zagraniczni od lat są uważani za elitę dziennikarską (Hamilton, Lawrence 2010). W rozwiniętych demokracjach i stabilnych systemach medialnych liczba utrzymywanych korespondentów świadczyła o randze danego medium. W dobie cyfryzacji i ograniczania przez nadawców kosztów funkcjonowania redakcji sytuacja ta stopniowo się zmienia. Maleje liczba korespondentów, zamykane są biura zagraniczne, a redakcje stawiają na mobilność dziennikarzy. Zmiany te mogą sugerować, że obserwujemy kryzys korespondencji zagranicznej (Szymańska 2021, s. 25). Zdaniem Christiny Archetii (2012, s. 847) nowe technologie komunikowania mogą jednak przyczynić się do renesansu tego zawodu z racji dostarczania wyselekcjonowanych i wartościowych informacji.

Praca korespondentów zagranicznych jest przedmiotem licznych badań naukowych. Wykonany na potrzeby tego artykułu zautomatyzowany przegląd dwóch tysięcy prac dostępnych w serwisie naukowym Google Scholar (po tysiąc polskich i zagranicznych rekordów) prowadzi do kilku wniosków. Po pierwsze, w wypadku opracowań zagranicznych dominują kwestie relacjonowania wojen i konfliktów (18,3%). Są to przede wszystkim analizy dotyczące okresu obu wojen światowych i zimnej wojny – odpowiednio 27,2 i 25,1 wg wskaźnika TF-IDF¹. Po drugie, w blisko 10% poddanych analizie publikacji naukowcy zwracają uwagę na rolę i znaczenie korespondentów w światowym dziennikarstwie. Po trzecie, Chiny i Stany Zjednoczone to dwa obszary najczęściej występujące w opracowaniach (odpowiednio 9,1% i 9,9% badanej próby). Wątki europejskie i analizy aktywności dziennikarzy z Europy, w tym z Wielkiej Brytanii, stanowią zdecydowaną mniejszość.

W wypadku polskich prac badacze koncentrują się głównie na wątkach historycznych i polskich korespondentach prasowych (okres drugiej połowy XIX w., międzywojenny, II wojny światowej czy czas PRL-u). Stosunkowo często analizowana jest aktywność korespondentów wojennych i trudności w zdobywaniu materiałów (blisko 5% badanych publikacji naukowych przy poziomie wskaźnika TF-IDF 42,1). Regiony, do których odnoszą się prace polskich badaczy, to przede wszystkim Rosja/ZSRR/Moskwa, Niemcy/NRD/Berlin, Stany Zjednoczone, Austria/Wiedeń, Czechy/Praga, a także Bruksela/Unia Europejska. Obecna jest także problematyka warunków pracy zarówno polskich, jak zagranicznych dziennikarzy. Przykładem

1 TF-IDF jest metodą obliczania wagi słów na podstawie liczby ich wystąpień. Algorytm informuje o częstotliwości wystąpienia słowa i jego wadze w kontekście wszystkich badanych dokumentów.

współczesnych badań jest publikacja Agnieszki Szymańskiej, w której autorka przedstawia wyniki badań niemieckich dziennikarzy, w tym korespondentów zagranicznych (Szymańska 2017). Sytuację polskich korespondentów zagranicznych, ich perspektywy i stojące przed nimi wyzwania badała Magdalena Izydorczyk (2019).

Pomimo tak licznych opracowań stosunkowo niewiele prac skupia się na sposobie wykorzystania przez korespondentów zagranicznych mediów społecznościowych, podczas kiedy te mogą służyć nie tylko do budowania marki instytucjonalnej (medialnej), ale przede wszystkim marki własnej (autopromocji) (Cozma, Chen 2013; Zeng, Song 2018). Obecność korespondentów na Twitterze staje się istotna ze względu na konieczność dostarczania jakościowych treści i konkurowania o wiarygodność w nowej przestrzeni komunikacyjnej z innymi źródłami, choćby dziennikarzami obywatelskimi (Vicente 2013). Wzmacnia również funkcję gate-keepingu. Korespondenci uzyskują zdolność budowania agendy tematycznej, jak i wpływania na decyzje otoczenia. Mowa tu o podmiotach politycznych w wymiarze międzynarodowym (Murrell 2014). Twitter pozwala również na interakcję z odbiorcami i dyskutowanie o faktach (Luqiu, Lu 2021).

Niniejsze opracowanie ma na celu połączenie tych wymiarów i zbadanie, w jaki sposób korespondenci zagraniczni największych polskich stacji radiowych i telewizyjnych wykorzystują Twittera. Analiza skupia się na korespondentach oddelegowanych do pracy w Waszyngtonie i Brukseli. Okres badawczy obejmuje lata 2016–2019, kiedy nowe kierownictwo mediów publicznych w Polsce podjęło decyzję o wymianie większości korespondentów. Analiza nakierowana została na identyfikację podobieństw i różnic między relacjami dziennikarzy mediów publicznych i komercyjnych, które pomogą w odpowiedzi na pytania, czy obecność na Twitterze służy do przekazywania bieżących międzynarodowych wiadomości, autopromocji, wzmacniania przekazu redakcji oraz jak wygląda komunikowanie się z odbiorcami. Badania mają również ustalić, czy zmiany w mediach publicznych wpłynęły na sposób i tematykę relacji korespondentów.

Sytuacja polskich korespondentów zagranicznych rozgłośni radiowych i telewizyjnych po 2015 roku

Zmiany na scenie politycznej w 2015 r. miały istotny wpływ również na sytuację mediów publicznych i poszczególnych dziennikarzy. Z pracy odeszli lub zostali zwolnieni znani i wieloletni współpracownicy, między innymi Tomasz Lis, Piotr Kraśko czy Beata Tadla. Roszady personalne nie ominęły także korespondentów zagranicznych. Telewizja Polska wymieniła dziennikarzy w Waszyngtonie, Brukseli, Berlinie i Moskwie. Leszek Krawczyk, pracujący dla TVP w Stanach Zjednoczonych od 2014 r., a wcześniej przez siedem lat jako reporter *Wiadomości* relacjonujący z rejonów konfliktów (Gruzji, Egiptu, Syrii, Bliskiego Wschodu, Filipin czy Afganistanu), został zwolniony dyscyplinarnie. Jak podawał serwis Press.pl, zarzucono mu, że nie dbał o mienie TVP (Wirtualne Media 2016c). Jego miejsce zastąpiła Zuzanna Falzmann. Przeszła ona z Telewizji Polsat, gdzie była wcześniej korespondentką

i szefową biura w Waszyngtonie. Swoją funkcję pełniła do 2019 r., kiedy to podjęła decyzję o powrocie do Polski i rozpoczęła pracę w Telewizyjnej Agencji Informacyjnej. W Waszyngtonie zastąpił ją Rafał Stańczyk związany z Telewizją Polską. Jako reporter przez ponad 10 lat relacjonował on m.in. konflikty w Afganistanie, Libii, Egipcie, Somalii i Sudanie Południowym (Wirtualne Media 2019). Pracę w Stanach Zjednoczonych straciła także Dorota Wysocka-Schnepf, która mocno krytykowała zmiany zachodzące w TVP. W mediach społecznościowych wyrażała zdanie, że wstyd jej pracować dla propagandowej stacji. Wypowiedzenie otrzymała listownie (Wirtualne Media 2016b).

Umowa z wieloletnią korespondentką w Brukseli Magdaleną Sobkowiak została rozwiązana za porozumieniem stron (Onet.pl 2016). Zastąpiła ją Dominika Ćosić, dziennikarka związana m.in. z *Dziennikiem Gazetą Prawną* i tygodnikiem *Do Rzeczy* (Wirtualne Media 2016a). Berlin opuścił Marcin Antosiewicz, który korespondentem w Niemczech był przez pięć lat, a wcześniej pracował jako dziennikarz *Wiadomości* i *Panoramy*, także jako korespondent TVP w Wielkiej Brytanii. Jego posadę objął Cezary Gmyz związany od 2013 r. z tygodnikiem *Do Rzeczy* i Telewizją Republika. Dziennikarz ten wprawdzie znał język niemiecki i zajmował się problematyką polsko-niemiecką, jednak wielu krytykowało go za brak profesjonalizmu, braki warsztatowe, pomyłki i kontrowersyjne wystąpienia. Wielokrotnie obraźliwie wypowiadał się on również na temat polityków opozycyjnych i dziennikarzy mediów komercyjnych. W 2018 r. po obraźliwym wpisie na Twitterze skierowanym pod adresem I prezes Sądu Najwyższego został ukarany naganą za przekroczenie norm zachowań i kultury przyjętych w TVP (Kalisz 2018). W połowie 2016 r. placówkę w Moskwie opuścił Jacek Gasiński, który z powodów osobistych nie przedłużył kontraktu. W Rosji pracował od 2013 r. Zastąpił go Tomasz Jędruchów, korespondent Polskiego Radia w Pradze (Rutkowska 2016). Pozostał tam do sierpnia 2021 r. Strona rosyjska nie przedłużyła mu akredytacji. Według ustaleń portalu WirtualneMedia.pl powodem była odpowiedź Rosji m.in. na emisję w TVP filmu Aleksieja Nawalnego na temat pałacu Putina. Dziennikarz poinformował o tym także na własnym profilu na Twitterze, pisząc o „ostatniej prostej i konieczności pakowania się, choć nie z własnej woli i nie z własnej winy” (Kowalski 2021). W 2019 r. TVP powołała Dariusza Bohatkiewicza na korespondenta w Londynie. Tym samym placówka została uruchomiona po 10 latach, gdyż zlikwidowano ją w 2009 r. (Stowarzyszenie Dziennikarzy RP 2019).

Sytuacja w Polskim Radiu zmieniała się równie dynamicznie. Po 25 latach współpracy rozgłośnia rozstała się z Markiem Brzezińskim z powodów jego „błędów wymowy” (dziennikarz był laureatem konkursu „Wybitny Polak we Francji” i profesorem Uniwersytetu Schillera w Paryżu) (Onet.pl 2021). Na jego miejsce przyjęto Stefana Foltzera. Pod koniec 2016 r. nie przedłużono kontraktu Grzegorzowi Drymerowi z Londynu. Rok później odszedł Wojciech Szymański, korespondent w Berlinie. Zastąpił go Waldemar Maszewski, korespondent *Gazety Polskiej Codziennie*, serwisu *Niezależna.pl* i Radia Maryja. Po 23 latach Polskie Radio pożegnano też Marka Lehnerta, korespondenta w Rzymie i Watykanie. Zaprzestano współpracy z Andrzejem Geberem (Stasburg) i Ewą Wysocką (Barcelona) (Kozielski 2020).

Zmiany ominęły placówki w Waszyngtonie i Brukseli. W Stanach Zjednoczonych nadal pracował Marek Wałkuski posiadający akredytację Hard Pass, która umożliwia nieograniczony wstęp do Białego Domu (Rokicki 2020). W Brukseli natomiast korespondentką pozostała Beata Płomecka.

Zmiany zachodziły też w komercyjnych stacjach telewizyjnych, ale następowały one znacznie później i miały charakter głównie ekonomiczny. W 2019 r. Polsat zamknął biuro korespondenta w Moskwie. Dwa lata później TVN zamknął placówki w Moskwie i Paryżu. Pracę straciła Anna Kowalska, natomiast Andrzej Zaucha utrzymał współpracę, ale bez stałej placówki (Drabik 2021).

Metodologia badań

Pierwotnym zamierzeniem prezentowanych badań była analiza porównawcza aktywności podejmowanej na Twitterze przez polskich korespondentów zagranicznych pracujących w Brukseli, Berlinie, Moskwie, Londynie i Waszyngtonie dla największych stacji radiowych i telewizyjnych. Część podmiotów medialnych nie posiada jednak w tych lokalizacjach swoich przedstawicieli lub ci nie prowadzą swoich profili na Twitterze (np. Maciej Woroch/TVN, Przemysław Marzec/RMF FM czy Waldemar Maszewski/Polskie Radio). Ostatecznie do badań wybrano (tab. 1) korespondentów pracujących w stolicy UE i USA, reprezentujących trzy stacje telewizyjne (TVP, TVN, Polsat) i dwie stacje radiowe (Polskie Radio oraz RMF FM). Badanie objęło okres trzech lat (2016–2019).

Tabela 1. Polscy korespondenci zagraniczni objęci badaniem

Placówka	Medium				
	TVP	Polskie Radio	TVN	Polsat	RMF FM
Bruksela	Dominika Ćosić @dominikacosic	Beata Płomecka @bplomecka	Maciej Sokołowski @sokolowski	Dorota Bawolek @DorotaBawolek	Katarzyna Szymańska-Borginon @Sz_Borginon
Waszyngton	Zuzanna Falzmann/ @zuzannafalzmann Rafał Stańczyk @StanczykRafal	Marek Wałkuski @Marekwalkuski	Marcin Wrona @WronaM	Magdalena Sakowska @MSakowska	Paweł Żuchowski @p_zuchowski

Źródło: opracowanie własne

Po ustaleniu kryteriów doboru badanych do próby dokonano archiwizacji wpisów korespondentów na ich profilach twitterowych. Użyto do tego aplikacji Twitonomy. Ze względu na istniejące ograniczenia w udostępnianiu przez Twittera danych podmiotom zewnętrznym możliwe było pobranie nie więcej niż 3200 wpisów od każdego nadawcy. Z tego względu okres badawczy nie mógł zostać wydłużony. Funkcjonalność aplikacji pozwoliła określić liczebność wpisów, wskazać ich typ (czy są oryginalne, czy przekazane od innych autorów), zweryfikować, jak często

badani korespondenci odpowiadają swoim odbiorcom, którzy z nich mają wpływ na przebieg dyskusji online i jakie materiały były najczęściej udostępniane.

Drugi etap badania dotyczył najczęściej udostępnianych tweetów. Analizie poddano nie tylko liczbę dyskutujących, ale przede wszystkim treść wpisów. Objęła ona pięć najpopularniejszych materiałów od każdego korespondenta. Ta część miała charakter jakościowy.

Ostatni, najbardziej rozbudowany etap badań koncentrował się na treści wszystkich zgromadzonych tweetów ($n = 20531$). Do analizy wykorzystano oprogramowanie WORDSTAT firmy ProvalisResearch, pozwalające na przeprowadzenie badań metodą *text miningu*². Proces ten umożliwia przekształcanie nieustrukturyzowanego tekstu w ustrukturyzowany format w celu zidentyfikowania znaczących wzorów, trendów i relacji. Umożliwiło to wskazanie dominujących słów, fraz i tematów, które pojawiły się we wpisach, i porównać je według wybranych kryteriów, jak lokalizacja, typ medium (publiczne/komercyjne) czy autor. Proces ten pozwolił na jednoznaczne wskazanie podobieństw i różnic w publikacjach korespondentów.

Pierwsza faza badań

Zagregowane dane wskazują, że w badanym okresie brukselscy korespondenci byli na Twitterze najbardziej aktywni. Ich wpisy to 54,6% próby. Retweety stanowiły znikomy ułamek (0,1% doniesień z Brukseli i 0,6% z Waszyngtonu). Dane nominalne pozwoliły określić z kolei, który z autorów wytworzył najwięcej wpisów (maksymalna liczba ograniczona możliwościami aplikacji). Najwyższe wartości uzyskali Dominika Ćosić (TVP), Maciej Sokołowski (TVN), Paweł Żuchowski (RMF FM) i Magdalena Sakowska (Polsat) (por. dane w tab. 2).

Tabela 2. Wielkość próby badawczej z podziałem na autorów

Korespondent zagraniczny	Liczba tweetów
Dominika Ćosić	3200
Maciej Sokołowski	3200
Paweł Żuchowski	3200
Magdalena Sakowska	2980
Dorota Bawolek	2666
Marcin Wrona	1585
Beata Płomecka	1296
Zuzanna Falzmann	969
Katarzyna Szymańska-Borginon	852
Marek Wałkuski	506

2 Zautomatyzowana eksploracja danych z tekstu pozwalająca na wielokrotną i wielowarstwową analizę.

Korespondent zagraniczny	Liczba tweetów
Rafał Stańczyk	77
Razem	20 531

Źródło: opracowanie własne

Zdecydowaną liderką interakcji z odbiorcami była Dominika Ćosić (TVP). Jej profil osiągnął poziom odpowiedzi na poziomie 70% (im częściej dany użytkownik wchodził w interakcje z innymi, tym wyższą wartość uzyskiwał wskaźnik). Najczęściej dyskusje online były prowadzone z profilem @bukarolbu (PremierTux), na którym dominowały treści ośmieszające opozycję i krytyczne wobec opcji innych niż konserwatywne. W interakcję z odbiorcami wchodził często również Paweł Żuchowski (RMF FM). Dotyczyło to 55% jego wpisów. Zdecydowanie najczęściej odpowiadał użytkownikowi @JuiceKowalczyk (profil sportsmenki Justyny Kowalczyk-Tekieli) i @deriick7777 (Darek Malicki z opisem: „drugi sort, ale jednak lepszy”). Użytkownik ten często ironicznie lub żartobliwie komentował poczynania obozu władzy. Magdalena Sakowska odpowiadała na 43% odpowiedzi (*replies*). Rozmawiała najczęściej z dziennikarzami – Piotrem Żuchowskim (RMF FM) i Jackiem Czarneckim (Radio Zet).

Tabela 3. Wskaźnik interakcji z odbiorcami (odsetek odpowiedzi – *replies*)

Placówka	Korespondent zagraniczny	Medium	Odpowiedzi (<i>replies</i>) w %
Bruksela	Dominika Ćosić	TVP	70
Waszyngton	Paweł Żuchowski	RMF FM	55
Waszyngton	Magdalena Sakowska	Polsat	43
Bruksela	Maciej Sokołowski	TVN	37
Waszyngton	Zuzanna Falzmann	TVP	27
Bruksela	Beata Płomecka	Polskie Radio	21
Waszyngton	Marek Wałkuski	Polskie Radio	14
Waszyngton	Rafał Stańczyk	TVP	14
Bruksela	Dorota Bawolek	Polsat	7,0
Waszyngton	Marcin Wrona	TVN	6,2
Bruksela	Katarzyna Szymańska-Borginon	RMF FM	6,0

Źródło: opracowanie własne

Aktywność korespondentów nie pozostawała bez odzewu odbiorców. Ich wpisy były wielokrotnie udostępniane (retweetowane). Najwyższy odsetek udostępnień dotyczył tweetów Katarzyny Szymańskiej-Borginon/RMF FM (74,4%), Marka Wałkuskiego/Polskie Radio (72,3%) i Dorory Bawolek/Polsat (56,5%). Rozkład udostępnień wyrażony w liczbach nominalnych wyglądał zdecydowanie inaczej.

Najliczniej przekazywano materiały korespondentów mediów publicznych (por. dane tab. 4).

Tabela 4. Udostępnienia wpisów korespondentów

Placówka	Korespondent	Medium	Udostępnione tweety [N]	Udostępnienia (%)	Łączna liczba udostępnień
Bruksela	Katarzyna Szymańska-Borginon	RMF FM	640	74,4	9776
Waszyngton	Marek Wałkuski	Polskie Radio	670	72,3	10 131
Bruksela	Dorota Bawolek	Polsat	1508	56,5	10 857
Bruksela	Maciej Sokołowski	TVN	1530	47,8	15 765
Bruksela	Beata Płomecka	Polskie Radio	705	42,6	4327
Waszyngton	Zuzanna Falzmann	TVP	380	39,1	22 660
Waszyngton	Paweł Żuchowski	RMF FM	1199	37,5	13 620
Bruksela	Dominika Ćosić	TVP	717	22,9	20 739
Waszyngton	Marcin Wrona	TVN	277	17,5	1651
Waszyngton	Magdalena Sakowska	Polsat	479	16	2134

Źródło: opracowanie własne

Druga faza badań

Wpisy, które uzyskały najwyższy wskaźnik udostępnień, pochodziły z profili korespondentek TVP. Zgromadziły one również jedną z największych publiczności, które dyskutowały po ich publikacji (por. tab. 5).

Tabela 5. Liczebność udostępnień najpopularniejszych wpisów i liczba dyskutujących

Lokalizacja	Korespondent	Medium	Udostępnienia top tweet	Liczba dyskutujących wokół top tweet
Waszyngton	Zuzanna Falzmann	TVP	2165	2563
Bruksela	Dominika Ćosić	TVP	635	765
Waszyngton	Marcin Wrona	TVN	589	877
Waszyngton	Marek Wałkuski	Polskie Radio	504	620
Bruksela	Maciej Sokołowski	TVN	491	511
Bruksela	Dorota Bawolek	Polsat	427	521
Bruksela	Katarzyna Szymańska-Borginon	RMF FM	287	313
Waszyngton	Paweł Żuchowski	RMF FM	279	344
Waszyngton	Magdalena Sakowska	Polsat	180	297

Lokalizacja	Korespondent	Medium	Udostępnienia <i>top tweet</i>	Liczba dyskutujących wokół <i>top tweet</i>
Bruksela	Beata Płomecka	Polskie Radio	162	174
Waszyngton	Rafał Stańczyk	TVP	21	27

Źródło: opracowanie własne

W celu odpowiedzi na pytanie, co wzbudziło takie zainteresowanie odbiorców, w prezentowanym opracowaniu dokonano analizy pięciu najpopularniejszych wpisów każdego badanego korespondenta.

Zuzanna Falzmann (TVP) wspominała rocznicę śmierci swojego ojca, inspektora NIK Michała Falzmann, który wykrył aferę FOZZ i miał świadomość grożącego mu „śmiertelnego niebezpieczeństwa”. Informowała też o decyzji rady miasta Jersey City o pozostawieniu Pomnika Katyńskiego w Exchange Place. Zwraçała uwagę dziennikarce MSNBC na niestosowność użycia sformułowania „Polish and Nazi regime” i domagała się przeprosin. Zamieściła też zdjęcie z Times Square, gdzie na budynku Nasdaq wyświetlano spot z polskimi weteranami. Zachęcała również do zapoznania się z tekstem autorstwa Cenckiewicza o kulisach afery FOZZ. Tweety Rafała Stańczyka nie przyciągały tak licznych odbiorców i nie wywoływały wielkiego zainteresowania. Najpopularniejsze wpisy tego dziennikarza dotyczyły jego pracy i osiągnięć jako korespondenta. Dzielił się radością z wywiadu z Juanem Guaidó dla TVP, relacją z wyczynu sportowca Macieja Sulskiego, wspominał Katyń za pomocą hashtagów: #katyn #JerseyCity #pamietamy, informował też o przygotowywanych zabezpieczeniach przed huraganem Dorian.

Aktywna dyskusja wokół wpisów Marka Wałkuskiego (Polskie Radio) dotyczyła podawanych przez niego wyników wyborów do PE w okręgu chicagowskim, gdzie PiS otrzymało wyniki na poziomie 70,4%, a także analogicznie tweetu o wynikach wśród amerykańskiej Polonii (PiS z wynikiem 58%). Wałkuski cytował też na Twitterze Donalda Trumpa, który udzielał mu odpowiedzi na pytanie o przesłanie do Polaków z okazji rocznicy powstania warszawskiego. Trump chwalił Polaków i Polonię, mówił, że ich kocha i niebawem przybędzie do Polski. Przytaczał też wypowiedź rzeczniczki Departamentu Stanu, która dementowała doniesienie o rzekomym zawieszeniu „współpracy wojskowej albo dialogu na wysokim szczeblu z Polską”³.

W przypadku Pawła Żuchowskiego wpisy miały charakter głównie informacyjny, ale wywoływały różne reakcje zarówno zwolenników, jak i przeciwników rządów w Polsce. Każdy komentujący odbierał przekaz przez pryzmat własnych poglądów, a Żuchowski zamieszczał wideo polskiej i amerykańskiej pary prezydenckiej oglądającej specjalny pokaz F-35 dla polskiego prezydenta. Informował, że Polska chce taki sprzęt zakupić, a pokaz ma charakter wyjątkowy. Pisał też o powitaniu ministra Błaszczyka przed Pentagonem, któremu towarzyszyły salwy honorowe, hymny Polski i Stanów Zjednoczonych. Opublikował emocjonalne zdjęcie psa leżącego przy trumnie zmarłego byłego prezydenta Busha. Wśród najpopularniejszych wpisów znalazły się też materiały „śledcze”. Korespondent informował o uszkodzeniach

3 Zob. <https://twitter.com/Marekwalkuski/status/971123921452961797>.

jachtu „I Love Poland” i kosztownym remoncie, co wykluczało go z prestiżowych regat Rolex Sydney-Hobart. Dopytał o to publicznie premiera i PiS (na Twitterze), a następnie poinformował, że nie odpowiadają na maile.

Tweety Marcina Wrony zawierały wypowiedzi przedstawicieli Departamentu Stanu o zaniepokojeniu „dążeniem polskiego rządu do przyjmowania ustaw, które zdają się ograniczać władzę sądowniczą”. Publikował też zdjęcie dokumentu, odsyłał do artykułu w *Washington Post* (gdzie pisano o pomyłce ministra spraw zagranicznych z nazwą państwa San Escobar), wspominał śmierć prof. Zbigniewa Brzezińskiego, a także żartował z jednej sieci handlowej, w której postawiono choinkę w październiku.

Magdalena Sakowska poruszyła natomiast odbiorców materiałem wideo, w którym widać uśmiechniętych i rozmawiających za sobą Andrzeja Dudę i Donalda Tuska podczas Zgromadzenia Ogólnego ONZ, a także zdjęciem jednego z kościołów w USA, nad którego wejściem zawisła flaga LGBT z napisem zapraszającym wszystkich. Dziennikarka wspominała o Polonii składającej w sądzie w Jersey City wniosek o wstrzymanie wykonania decyzji burmistrza JC w sprawie Pomnika Katyńskiego, linkowała publikację *New York Timesa*, w którym poświęcono uwagę sytuacji sądownictwa w Polsce.

We wpisach Dominiki Ćosić dominowały cytaty lub krótkie komentarze do wydarzeń politycznych przychylnych stanowisku polskiego rządu:

21/06/2019: Pytanie @jujukucz do przewodniczącego Tuska: czy jest Pan wśród kandydatów na szefa KE? Donald Tusk: Nie. Na co się odzywa Jean-Claude Juncker: Na szczęście nie

16/05/2019: Bardzo ważny wyrok TS UE w sprawie Polska kontra KE. To Polska miała rację, chcąc wprowadzić podatek od sklepów wielkopowierzchniowych. KE nie miała racji, argumentując, że to nieuprawniona pomoc publiczna. @tvp_info

18/06/2019: Już po wniosku pełnomocnika PL o połączenie spraw polskich i niemieckiej sędzia TS UE z Włoch Lucia Serena Rossi skrytykowała KE za to, że ta w sprawach sądownictwa krytykuje jedynie PL bez analizy sądowego wymiaru sprawiedliwości w innych państwach Unii. @tvp_info

07/05/2019: No i stało się. Wg najnowszych prognoz gospodarczych KE, które przedstawił wiceszef KE @pierremoscovici, Polska jest zieloną wyspą, z wyższym niż było pierwotnie zakładane wzrostem gospodarczym. @tvp_info

27/05/2019: „Prokuratury niemieckie nie zapewniają wystarczającej gwarancji niezależności od władzy wykonawczej, aby móc wydać europejski nakaz aresztowania. Prokurator generalny Litwy zapewnia natomiast taką gwarancję niezależności” – wyrok TS UE z dziś. Otwarto puszkę Pandory chyba...

Podobny styl komunikacji cechował Beatę Płomecką, u której również dominowały materiały nawiązujące do narracji znanej z mediów publicznych w Polsce:

16/05/2019: Polska wygrała spór z Komisją w Sądzie UE ws. podatku handlowego. Sędziowie z Luksemburga stwierdzili nieważność decyzji Brukseli, która nakazała zawieszenie poboru podatku, uznając, że jest on niezgodny z unijnymi zasadami dotyczącymi przyznawania pomocy publicznej.

25/07/2017: Jest wniosek KE do unijnego Trybunału, by ten nakazał Polsce wstrzymanie wszelkich prac w Puszczy Białowieskiej do czasu rozpatrzenia pozwu.

10/03/2017: B. Szydło o braku zgody na wnioski ze szczytu – „Mamy swoje zasady”. „Wy macie zasady, my mamy fundusze strukturalne” – F. Hollande.

10/09/2019: Sąd Unii Europejskiej unieważnił decyzję KE ws. gazociągu Opal, odnogi Nord Stream. Przyznał tym samym rację Polsce. Zdaniem Sądu decyzja została wydana z naruszeniem solidarności energetycznej.

13/02/2018: Jest nowy dokument KE dotyczący unijnego budżetu po 2020, a w nim uzależnienie wypłaty funduszy od praworządności, z wyjątkiem Erasmusa. Jutro publikacja tych założeń. Projekt budżetu ma być na początku maja.

Wpisy Katarzyny Szymańskiej-Borginon dotyczyły głównie wydarzeń politycznych i ekonomicznych. Pisząc o wydarzeniach zagranicznych w innych krajach, nawiązywała do Polski. Weryfikowała też wypowiedzi i dane.

06/03/2017: Saryusz-Wolski próbował nas przekonać, że sam zrezygnował z EPP. Został jednak wyrzucony. Chadecy są wściekli, nazywają go „zdrajcą”.

28/05/2018: Polska traci o wiele więcej, niż KE zapowiadała 2 maja – tracimy 23,3 proc. pieniędzy w porównaniu z poprzednią perspektywą budżetową. Otrzymamy na 2021–27 – 64,4 mld euro (w obecnej perspektywie było 83,9 mld). Zyskują Hiszpania +5 proc., Włochy +6,4 proc. i Grecja +8 proc.

Korespondentka RMF FM nie kryła też zdenerwowania, gdy minister Brudziński zorganizował w Brukseli konferencję wyłącznie dla przedstawicieli mediów publicznych:

07/03/2019: Skandal w Brukseli! Po raz pierwszy, odkąd jestem korespondentką w BXL, polski minister robi konferencję prasową po Radzie UE tylko dla mediów publicznych. Chodzi o ministra J. Brudzińskiego po dzisiejszej Radzie JHA. Minister powinien udzielić wypowiedzi wszystkim mediom!

Najpopularniejsze tweety Macieja Sokołowskiego zawierały cytaty z wypowiedzi polityków unijnych. Zwykle były one krytyczne wobec działań rządu polskiego i najczęściej dotyczyły kwestii związanej z praworządnością:

14/05/2018: Frans Timmermans dla @tvn24:

– Polska powtarza, że zrobiła już dużo i czeka na ruch ze strony KE...

– Ale my się nie targujemy. Niezależność sądownictwa nie podlega negocjacom, albo masz niezależne sądownictwo, albo nie masz. My musimy zapewnić, że taka niezależność będzie.

09/03/2017: Jak będzie się pan komunikował z polskim rządem?

Tusk – Po polsku...

Juncker – ...Mam nadzieje, że to język, który rząd PL zrozumie.

Maciej Sokołowski pisał krytycznie o Donaldzie Trumpie. Tweet o pozbawieniu Trumpa przez jego sztab dostępu do Twittera, a także komentarz wyrażający żal, że nadal uznają oni Trumpa za zdolnego do samodzielnego rządzenia USA, wywołał najwięcej reakcji, a wpisy i dyskusja odbiorców były nieprzyzwoite. Korespondent przytaczał też krytyczne opinie innych polityków o Trumpie, m.in. Johna McCaina. Pojawił się też żartobliwy wpis (zdjęcie) królowej Elżbiety w niebieskim kapeluszu z żółtymi zdobieniami przypominającymi flagę Unii.

Wpisy Doroty Bawolek, które wywołały dyskusję, zawierały wypowiedzi europejskich polityków krytyczne wobec działań polskiego rządu, wypowiedzi polskich europosłów Zjednoczonej Prawicy i krótkie komentarze polityczne:

09/03/2017: Austriacki dziennikarz do @BeataSzydlo: „czy decyzje o przelewach unijnych pieniędzy do Polski też Pani zablokuje?”

05/09/2019: Europosłanka @BeataKempa_KPRM do @TimmermansEU „skupił się Pan na ataku na Polskę i Węgry, które wychodzą z komunizmu i reformują swoje wymiary sprawiedliwości, które nie były reformowane od '89 r.; przeżyliśmy komisarzy sowieckich, przeżyjemy również Pana”.

14/11/2018: Europosłowie przegłosowali projekt budżetu na lata 2021–2027, z mechanizmem zapewniającym przestrzeganie wartości art. 2 traktatu TUE (praworządność), zgodnie z którym państwa członkowskie, które ich nie przestrzegają, ponoszą konsekwencje finansowe...

31/08/2017: Rządu w Warszawie broni Udo Voigt, niemiecki europoseł o poglądach neonazystowskich, który kiedyś uznał Hitlera za „wspaniałego człowieka”.

11/01/2017: W debacie kandydatów na szefa PE 6 z 7 opowiedziało się za nałożeniem sankcji na Polskę, w tym @StevensHelga z frakcji, do której należy PiS.

Wyniki analizy najpopularniejszych tweetów wskazują na istniejący rozdźwięk, swoisty dwugłos w ocenie najważniejszych wydarzeń zarówno międzynarodowych, jak i krajowych.

Trzecia faza badań

Trzeci etap analizy został poświęcony badaniu wszystkich zgromadzonych materiałów (n = 20531). Przy pomocy zautomatyzowanej analizy zawartości⁴ na bazie najczęściej występujących słów i fraz wyodrębniono dominujące tematy (por. wyniki tab. 6).

Tabela 6. Najczęściej występujące tematy w tweetach korespondentów

Tematy	Częstotliwość
Trybunał Sprawiedliwości UE i Sąd Najwyższy	388
Donald Trump i Biały Dom	384
Jersey City, Pomnik Katyński	200
Polska Fundacja Narodowa	158
europosłowie	149
sesja plenarna europarlamentu	147

Źródło: opracowanie własne

Agenda tematyczna zdominowana została wpisami o Trybunale Sprawiedliwości UE i kwestii jego stanowiska w sprawie ustawy o Sądzie Najwyższym w Polsce i problemu Puszczy Białowieskiej. Przeważały tu doniesienia korespondentów Polsatu i TVN. Kolejny temat, który się wyłonił, dotyczył Donalda Trumpa i Białego Domu. Agendę kreowały materiały dziennikarzy mediów komercyjnych, w szczególności stacji RMF FM. Bardzo aktywni byli również przedstawiciele mediów publicznych. W ramach tego tematu pojawiał się dwojaki typ argumentów (przeciw i za Trumpem). Ważnym zagadnieniem w agendzie był temat Pomnika Katyńskiego, prób jego przeniesienia, walki o zachowanie lokalizacji i ostateczna decyzja po myśli Polski. Za jej nagłośnienie odpowiedzialni byli głównie korespondenci mediów publicznych. Na profilu Marka Wałkuskiego 63% wszystkich wpisów zidentyfikowanych w próbie dotyczyło tego wydarzenia. Kolejny temat nawiązywał do pracy europarlamentu, sesji planarnych i głosowań odnoszących się do kwestii polskich (praworządność i Puszcza Białowieska). Zagadnienie nagłośnione zostało głównie przez korespondentów mediów komercyjnych, w szczególności poprzez wpisy Doroty Bawolek, Katarzyny Szymańskiej-Borginon i Macieja Sokołowskiego. Jednym z dominujących tematów była też Polska Fundacja Narodowa. Kwestia jej finansowania, działalności i wydatkowania (np. kosztów remontów jachtu) została nagłośniona przez Pawła Żuchowskiego. Korespondenci mediów publicznych przedstawiali PFN w pozytywnym świetle. Poniżej przykład kilku tweetów ilustrujących różne style relacjonowania tego samego zagadnienia:

4 Ekstrakcja danych z tweetów jest zadaniem trudnym nawet dla zaawansowanego oprogramowania ze względu ograniczoną liczbę znaków we wpisach i używanie przez autorów skrótów w zapisie wielu słów.

Marek Wałkułski

@SalvattiPl @PKN_ORLEN @TauronPE @Fundacja_PFN @RadioMaryja @RadioZagranica @RadiowaTrojka @MiastoGdynia @MGMiZS_GOV_PL @MSZ_RP @PolishEmbassyUS Pobyt na Darze Młodzieży, spotkanie z kapitanem, załogą i młodymi żeglarzami, był dla mnie wielką frajdą. Dziękuję za gościnność :)

Zuzanna Falzmann

@piooohad Pięknie dziękuję, ale myślę, że @Fundacja_PFN wykonuje kawał dobrej roboty.

Paweł Żuchowski

Jacht „I Love Poland” wyciągnięty z wody. Rozpoczęła się naprawa uszkodzonej jednostki. @Fundacja_PFN nie chce jednak podać, ile będzie to kosztować.

@MarioAwario @Fundacja_PFN Staram się dowiedzieć, ale Fundacja nie chce odpowiedzieć. Dlatego publicznie pytam. Zresztą wystarczy popatrzeć na koszty olinowania i już wychodzi duża kwota. Świat żeglarski łapie się za głowę, jak to wszystko wygląda.

@Domibroni @Fundacja_PFN Dlatego pytam, sprawdzam. Byłem na miejscu na Rhode Island. I wszystkie moje dotychczasowe informacje potwierdziły się. Przypomnę, że załoga była gotowa do rejsu, ale zabrakło dokumentów. Ujawniłem to w piątek.

Dyskusja

Celem badań było ustalenie podobieństw i różnic między relacjami korespondentów zagranicznych mediów publicznych i komercyjnych oraz dominującej funkcji Twittera w kontekście pracy korespondenta zagranicznego (informowanie o bieżących międzynarodowych wydarzeniach, autopromocja, wzmacnianie przekazu redakcji, interakcja z odbiorcami). Cel badań polegał również na ustaleniu, czy zmiany personalne w mediach publicznych wpłynęły na tematykę i sposób relacjonowania wydarzeń zagranicznych.

Różnice w aktywności poszczególnych dziennikarzy i liczbie zamieszczonych na Twitterze wpisów były zauważalne. Sposób narracji korespondentów mediów publicznych i argumenty, jakich używali oni we wpisach, korelowały z narracją polityków partii rządzącej w Polsce, co zostało zilustrowane przykładami. Częściej wykorzystywali oni także Twittera do autopromocji, pisząc o swojej pracy, sprawach osobistych i wchodząc w interakcję z odbiorcami. Dziennikarze mediów publicznych często dziękowali i odwzajemniali uprzejmości (por. wyniki badania odchylen z najczęściej i najrzadziej pojawiającymi się słowami we wpisach w tab. 7).

Korespondenci mediów komercyjnych koncentrowali się natomiast na relacjonowaniu wydarzeń międzynarodowych (por. wpisy Magdaleny Sakowskiej, Katarzyny Szymańskiej-Borginon czy Doroty Bawolek) i mocno akcentowali markę redakcji lub audycji (por. wpisy Marcina Wrony) i promowali autorskie lub prospołeczne tematy (por. Paweł Żuchowski, który nagłośnił tzw. akcję kaszanka dla hospicjum).

Tabela 7. Najczęściej i najrzadziej występujące słowa we wpisach korespondentów

Beata Płomecka	>	KE	PR	BPLOMECKA	NORDSTREAM	POLSKIERADIOPL
	<	TRUMP	USA	DONALD	TRUMPA	PANI
Dominika Ćosić	>	BUKAROLBU	DZIĘKUJĘ	RAFALDUDKIEWIC	DE	WZAJEMNIE
	<	TRUMP	USA	TRUMPA	DONALD	POLSCIE
Dorota Bawolek	>	TIMMERMANSEU	DZIS	BRUKSELI	TSUE	UE
	<	USA	TRUMP	DZIĘKUJĘ	PANI	WASZYNGTONIE
Katarzyna Szymańska-Borginon	>	SPR	KE	PRAWORZĄDNOŚCI	UE	PE
	<	USA	TRUMP	PANI	PROSZĘ	DZIĘKUJĘ
Maciej Sokołowski	>	TOMASZEWSKIM	TVN	DONALDTUSK	SOKOŁOWSKI	CETA
	<	USA	PANI	WASZYNGTONIE	TIMMERMANSEU	SIE
Magdalena Sakowska	>	KOREA	NORTH	NIECH	TRUMP	US
	<	KE	UE	PE	BRUKSELI	POLSKI
Marcin Wrona	>	MATERIAŁ	FAKTYTVN	ZOBACZ	SZCZEGÓŁY	FAKTYSWIECIE
	<	UE	KE	PE	BRUKSELI	KOMISJI
Marek Wałkuski	>	STEVENFULOP	POMNIKA	KATYŃSKIEGO	PREZYDENT	RADIA
	<	UE	KE	PE	BRUKSELI	PIS
Paweł Żuchowski	>	HOSPICJUM	ZHDD	USA	FUNDACJA	DZIĘKI
	<	UE	KE	PE	BRUKSELI	KOMISJI
Rafał Stańczyk	>	TVP	RELACJA	RAZEM	OFIAR	CZEŚĆ
	<					
Zuzanna Falzmann	>	DZIĘKUJE	PIĘKNIE	DZIĘKUJĘ	OBAMA	HILLARY
	<	UE	KE	PE	BRUKSELI	SPRAWIE

Źródło: opracowanie własne

Przedstawiciele mediów komercyjnych korzystał z szerszego spektrum źródeł cytowanych we wpisach. Istotne różnice były zauważalne również w kontekście aktywnej postawy publiczności dziennikarzy objętych badaniem. Najwięcej udostępnień na Twitterze i najintensywniejsze dyskusje dotyczyły treści publikowanych przez korespondentów mediów publicznych. Najwyższe wskaźniki osiągnęły tweety, w których wymieniano głównych polityków partii prawicowych, podejmowano kwestie krajowe i krytyczne wobec działań europejskich.

Spory i dyskusje na Twitterze między korespondentami a opinią publiczną oraz między samymi korespondentami dowodzą istnienia głębokiej dychotomii polskiej debaty publicznej, a także powszechnego braku zaufania. Zakres i głębokość tego pęknięcia wskazują również, że zmiana tej sytuacji w krótkiej perspektywie czasu będzie trudna.

Bibliografia

- Archetti C. (2012). Which Future for Foreign Correspondence? *Journalism Studies*, vol. 13 (5–6), s. 847–856. DOI: 10.1080/1461670X.2012.664352.
- Broersma M., Graham T. (2013). Twitter as a News Source. How Dutch and British newspapers used tweets in their news coverage, 2007–2011. *Journalism Practice*, vol. 7 (4), s. 446–464. DOI: 10.1080/17512786.2013.802481.
- Cozma R., Chen K.-J. (2013). What's in a Tweet? Foreign correspondents' use of social media. *Journalism Practice*, vol. 7 (1), s. 33–46. DOI: 10.1080/17512786.2012.683340.
- Drabik P. (2021). Telewizje rezygnują z korespondentów, widz traci. Press.pl [https://www.press.pl/tresc/65017,telewizje-rezygnuja-z-korespondentow_-widz-traci; 29.08.2021].
- Hamilton M.J., Lawrence R.G. (2010). Foreign correspondence. *Journalism Studies*, vol. 11 (5), s. 630–633. DOI: 10.1080/1461670X.2010.502787.
- Izydorczyk M. (2019). Polscy korespondenci zagraniczni – obecna sytuacja, perspektywy, wyzwania, niepublikowana praca magisterska. Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Kalisz P. (2018). Nagana dla Gmyza. Korespondent TVP w Berlinie nazwał Gersdorf szmatą [https://natemat.pl/242951,nagana-dla-gmyza-korespondent-tvp-w-berlinie-nazwal-gersdorf-szmata; 29.08.2021].
- Kowalski J. (2021). TVP korespondent Moskwa Tomasz Jędruchów Rosja [https://www.wirtualne.media.pl/artukul/tvp-korespondent-moskwa-tomasz-jedruchow-rosja; 29.08.2021].
- Kozielski M. (2020). Polskie Radio po ponad 25 latach rozstaje się z korespondentem w Paryżu [https://www.press.pl/tresc/63268,polskie-radio-po-ponad-25-latach-rozstaje-sie-z-korespondentem-w-paryzu; 29.08.2021].
- Luqiu L.R., Lu S. (2021). Bounded or Boundless: A Case Study of Foreign Correspondents' Use of Twitter During the 2019 Hong Kong Protests. *Social Media + Society*, vol. 7 (1). DOI: 10.1177/2056305121990637.
- Murrell C. (2014). Foreign Correspondents and International Newsgathering. New York. DOI: 10.4324/9781315848471.
- Neuberger C., Nuernbergk C., Langenohl S. (2019). Journalism as Multichannel Communication. *Journalism Studies*, vol. 20 (9), s. 1260–1280. DOI: 10.1080/1461670X.2018.1507685.
- Nordheim G., Boczek K., Koppers L. (2018). Sourcing the Sources: An analysis of the use of Twitter and Facebook as a journalistic source over 10 years in The New York Times, The Guardian, and Süddeutsche Zeitung. *Digital Journalism*, vol. 6 (7), s. 807–828. DOI: 10.1080/21670811.2018.1490658.
- Onet.pl (2016). TVP zmienia korespondentkę w Brukseli [https://wiadomosci.onet.pl/kraj/tvp-zmienia-korespondentke-w-brukseli/h7lhk0; 29.08.2021].
- Onet.pl (2021). Zwolniony po 25 latach za „błędy wymowy” [https://www.onet.pl/muzyka/onetmuzyka/zwolniony-po-25-latach-za-bledy-wymowy-marek-brzezinski-odpowiada/eevbvts,681c1dfa; 29.08.2021].
- Rokicki A. (2020). Wyzwania dziennikarskie w Stanach Zjednoczonych [https://www.polskieradio.pl/9/325/Artykul/2625749,Wyzwania-dziennikarskie-w-Stanach-Zjednoczonych; 29.08.2021].
- Rutkowska E. (2016). TVP będzie mieć nowego korespondenta w Moskwie. Press.pl [https://www.press.pl/tresc/44112,tvp-bedzie-miec-nowego-korespondenta-w-moskwie; 29.08.2021].

- Stowarzyszenie Dziennikarzy RP (2019). Dariusz Bohatkiewicz ma być korespondentem TVP w Londynie – Stowarzyszenie Dziennikarzy RP w Katowicach [<http://sdrp.katowice.pl/2019/01/10/dariusz-bohatkiewicz-ma-byc-korespondentem-tvp-w-londynie/>; 29.08.2021].
- Swert K. de, Wouters R. (2011). The coverage of China in Belgian television news: a case study on the impact of foreign correspondents on news content. DOI: 10.1080/17544750.2011.594561.
- Szymańska A. (2021) Raz na wozie, raz pod wozem (transmisyjnym), czyli ewolucja relacji mediów i polityki zagranicznej. *Zeszyty Prasoznawcze*, nr 1 (245), s. 21–37. DOI: 10.4467/22996362PZ.21.002.13030.
- Szymańska A. (2017) Dziennikarstwo w epoce nowych mediów – przykład Niemiec. *Zeszyty Prasoznawcze*, nr 1 (229), s. 201–213. DOI: 10.4467/22996362PZ.17.015.6781.
- Vicente P.N. (2013). The Nairobi Hub: Emerging patterns of how foreign correspondents frame citizen journalists and social media. *Ecquid Novi: African Journalism Studies*, vol. 34 (1), s. 36–49. DOI: 10.1080/02560054.2013.767422.
- Wirtualne Media (2016a). Dominika Ćosić korespondentką Telewizji Polskiej w Brukseli [<https://www.wirtualnemedial.pl/artykul/dominika-cosic-korespondentka-telewizji-polskiej-w-brukseli>; 29.08.2021].
- Wirtualne Media (2016b). Telewizja Polska żegna się z Dorotą Wysocką-Schnepf [<https://www.wirtualnemedial.pl/artykul/telewizja-polska-zegna-sie-z-dorota-wysocka-schnepf-wstyd-pracowac-dla-propagandowej-stacji>; 29.08.2021].
- Wirtualne Media (2016c). TVP zwolniła Leszka Krawczyka korespondenta w USA [<https://www.press.pl/tresc/44006,tvp-zwolnila-leszka-krawczyka-korespondenta-w-usa>; 29.08.2021].
- Wirtualne Media (2019). Rafał Stańczyk korespondent TVP w Waszyngtonie zastąpi Zuzannę Falzmann [<https://www.wirtualnemedial.pl/artykul/rafal-stanczyk-korespondent-tvp-w-waszyngtonie-zastapi-zuzanne-falzmann>; 29.08.2021].
- Zeng Y., Song Y. (2018). The social foreign correspondent: reconfiguring journalistic branding research in the age of social media. *Popular Communication*, vol. 16 (4), s. 293–308. DOI: 10.1080/15405702.2018.1543888.

STRESZCZENIE

Artykuł analizuje, w jaki sposób wykorzystują Twittera korespondenci zagraniczni największych polskich stacji radiowych i telewizyjnych na przykładzie placówek w Waszyngtonie i Brukseli. Okres badawczy obejmuje lata 2016–2019, kiedy nowe kierownictwo mediów publicznych w Polsce podjęło decyzję o wymianie większości korespondentów. Celem analizy jest identyfikacja podobieństw i różnic między relacjami dziennikarzy mediów publicznych i komercyjnych, jak również ustalenie, czy aktywność podejmowana na Twitterze służy do przekazywania wiadomości, promowania własnej pracy, budowania wizerunku redakcji czy też komunikowania się z odbiorcami. Wyniki analizy, która objęła ponad 20 tys. tweetów, potwierdzają wpływ zmian politycznych na pracę i aktywność dziennikarzy w sferze publicznej. Większość polskich korespondentów mediów publicznych relacjonowała wydarzenia zgodnie z linią programową partii rządzącej, koncentrowała się na sprawach krajowych i wykorzystywała Twittera do autopromocji. Dziennikarze mediów komercyjnych relacjonowali natomiast głównie tematykę międzynarodową, korzystając z szerszego spektrum

źródeł w tweetach. Istotne różnice widoczne były także w sposobie interakcji z publicznością. Najwięcej udostępnień na Twitterze i najintensywniejsze dyskusje dotyczyły treści korespondentów mediów publicznych. Najwięcej uwagi uzyskiwały tweety na temat działań głównych polityków partii prawicowych, kwestii krajowych i krytyki działań organów europejskich. Wyniki badań dowodzą istnienia głębokiego kryzysu debaty publicznej, braku wzajemnego zaufania i możliwości zmiany tego stanu rzeczy w bliskiej perspektywie.

Słowa kluczowe: korespondenci zagraniczni, Twitter, Waszyngton, Bruksela, analiza treści